

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ**

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. ЛАЗАРЯНА**

**СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ТРАНСПОРТНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІХ Міжнародної наукової конференції
«ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ»
(22.04 -23.04.2010)**

**ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ
ІХ Международной научной конференции
«ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ ТРАНСПОРТА»**

**ABSTRACTS OF THE REPORTS
of the IXth International Scientific Conference
“THE PROBLEMS OF THE TRANSPORT ECONOMICS”**

**Дніпропетровськ
2010**

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. ЛАЗАРЯНА

СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ТРАНСПОРТНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРТРАНСАКАД»

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІХ Міжнародної наукової конференції
«ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ»
(22.04 - 23.04.2010)

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ
ІХ Международной научной конференции
«ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ ТРАНСПОРТА»

ABSTRACTS OF THE REPORTS
of the IXth International Scientific Conference
«THE PROBLEMS OF THE TRANSPORT ECONOMICS»

Дніпропетровськ
2010

Проблеми економіки транспорту: Тези доповідей ІХ Міжнародної наукової конференції. – Д.: ДНУЗТ, 2010 р. –238 с.

В збірнику розглядаються економічні проблеми структурної реформи Укрзалізниці, розвитку транспортних систем, їх взаємозв'язок з основними галузями народного господарства та адаптація до сучасних ринкових умов, а також теоретичні та практичні питання фінансування транспорту і дослідження в галузі економічного перекладу.

Збірник призначений для науково-технічних робітників залізниць України, підприємств транспорту, викладачів вищих учбових закладів, аспірантів і студентів.

Редакційна колегія

К.е.н., доц.	В. І. Романко
Д.е.н., проф.	А. А. Покотілов
Д.е.н., проф.	Ю. Ф. Кулаєв
Д.е.н., проф.	С. В. Каламбет
Д.е.н., проф.	В. В. Скалозуб
Д.е.н., доц.	В. І. Копитко
Д.е.н., доц.	Ю. С. Бараш
Д.е.н., доц.	Т. І. Власова
К.е.н., доц.	М. В. Гненний

Адреса редакційної колегії:

49010, м. Дніпропетровськ, вул. Акад. Лазаряна, 2, ДНУЗТ

Конференція проводиться за підтримки Державної адміністрації залізничного транспорту України „Укрзалізниця”, Східного наукового центру Транспортної академії України та Науково-виробничого підприємства «Укртранскад».

Тези доповідей друкуються мовою оригіналу в редакції авторів.

© Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, 2010 р.

Розрахунок ступеню монопольної влади залізничного транспорту

Зоріна О. І., УкрДАЗТ, м. Харків, Україна

Антимонопольний комітет України вважає залізничний транспорт природним монополістом, що здійснює свою діяльність в умовах відсутності конкуренції і отже, це дає змогу контролювати порядок фінансування та рівень тарифів на їх послуги. У зв'язку з цим доцільним представляється проаналізувати ступінь відповідності діяльності залізничного транспорту монопольному положенню.

Законодавство різних країн неоднаково підходить до визначення антимонопольної діяльності. Наприклад, у США з 1945 року монополізацією ринку вважається ринкова частка товару чи послуги, яка становить або перевищує 60 %. При цьому вона має бути результатом великомасштабного виробництва та наслідком вищої майстерності фірми-новатора. В Німеччині підприємство вважається монополістом, коли воно контролює третину ринку певного товару; у Франції - чверть ринку. В Японії монопольним визнається становище на ринку, коли частка одного постачальника перевищує 50 % а частка двох - перевищує 75 %. Згідно із законодавством України фірма вважається монополістом, коли її частка товару на ринку перевищує 35 %. Ця цифра для окремих фірм може бути знижена Антимонопольним комітетом.

На основі статистичних даних розраховано ступінь монопольної влади залізничного транспорту, використавши коефіцієнти, які застосовують у світовій практиці - індекс Герфіндаля – Гіршмана, індекс Лернера.

Спочатку розрахуємо коефіцієнти Лернера для залізничного транспорту на прикладі Південної залізниці. Для цього знадобляться наступні показники: загальний дохід від перевезень, дохід від вантажних перевезень, загальний прибуток, прибуток від вантажних перевезень.

Тоді коефіцієнт Лернера для пасажирських та вантажних перевезень в цілому по Південній залізниці складає: $L = 0,059$.

Коефіцієнт Лернера для вантажних перевезень по Південній залізниці складає: $L_{ван} = 0,279$.

Проаналізувавши отримані розрахунки, можна зробити висновок, що загальні коефіцієнти Лернера майже наближаються до досконалої конкуренції. Результати, що отримані по вантажних перевезеннях також дуже далекі від того, щоб по ним можна було сказати, що підприємство є монополістом.

Розрахуємо індекси Герфіндаля-Гіршмана для ринку вантажних перевезень. Використаємо статистичні дані розподілу вантажообігу за видами транспорту. Тоді індекс Герфіндаля-Гіршмана складає: $H = 4206$.

Отже, після отриманих розрахунків індексів Герфіндаля-Гіршмана, можна зробити такі висновки, що ринок вантажних перевезень в Україні високо монополізований. А залізничний транспорт після розрахунку його частки на ринку вантажних перевезень також є монополістом згідно з законодавством України. Але погодитись з цим на усі 100% усе ж таки не можливо, тому що коефіцієнт Лернера каже нам зворотнє, а саме що залізничний транспорт не є монополістом в галузі вантажних перевезень. Отримане протиріччя свідчить про необхідність більш детальних розрахунків визначених індексів щодо визначення реального ступеню монополізації залізничного транспорту, зокрема, представляється доцільним розрахувати коефіцієнти за родами вантажів.

Стратегічні напрямки розвитку залізничного транспорту України.....	45
<i>Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., УкрДАЗТ</i>	
Життєвий цикл організації (галузі) як важливий аспект розробки стратегії розвитку...	46
<i>Дергоусова А. О., УкрДАЗТ</i>	
Впровадження системи стратегічного управління затратами на залізницях.....	47
<i>Дребот Х. В., Сначов М. П., ДНУЗТ</i>	
Впровадження контролінгу в автоматизовані системи управління підприємством.....	48
<i>Горячкіна Ю. В., ДУЕП</i>	
Шляхи удосконалення товарного балансу залізничного транспорту.....	49
<i>Ейтутіс Д. Г., Укрзалізниця</i>	
Понятійний апарат складових трансформаційного процесу на залізничному транспорті.....	51
<i>Ейтутіс Г. Д., Південно-Західна залізниця</i>	
Человеческий капитал – как фактор развития железнодорожного транспорта.....	53
<i>Елкин Д. Г., УкрГАЗТ</i>	
Оцінка конкурентоспроможності пасажирських перевезень на залізницях України.....	54
<i>Єрьоміна М. О., Поколюдна О. В., УкрДАЗТ</i>	
Розвиток і підвищення ефективності приміських пасажирських перевезень.....	55
<i>Задоя В. О., ДНУЗТ</i>	
Розрахунок ступеню монопольної влади залізничного транспорту.....	56
<i>Зоріна О. І., УкрДАЗТ</i>	
Аспекти взаємодії учасників транспортного ринку.....	57
<i>Калініченко Л. Л., УкрДАЗТ</i>	
Взаємозв'язок управління якості і якості управління.....	58
<i>Калита Т. В., НАУ</i>	
Щодо підвищення приміських залізничних тарифів.....	59
<i>Кириленко О. М., НАУ</i>	
Інвестиційне забезпечення сталої роботи залізничного транспорту України.....	60
<i>Кірдіна О. Г., УкрДАЗТ</i>	
Механізм економічного взаємодіявання транспортного вуза и отрасли.....	61
<i>Ковтун А. А., БелГУТ</i>	
Шляхи зниження собівартості 1 м ³ води за рахунок зменшення експлуатаційних витрат у Будівельно-монтажному експлуатаційному управлінні.....	62
<i>Козар З. Ф., Данилюк М. М., ДНУЗТ</i>	
Ефективне реформування залізничної галузі – запорука економічної безпеки держави	63
<i>Копитко В. І., Львівська філія ДНУЗТ</i>	
Напрямок інтеграція та уніфікація інфраструктури залізничного транспорту України	64
<i>Корж К. С., УкрДАЗТ</i>	
Параметри оцінки використання потенціалу логістичної інфраструктури.....	65
<i>Костюченко Л. В., НАУ</i>	
Железнодорожные издержки: анализ, тенденции и перспективы.....	66
<i>Кулаев Ю. Ф., НТУ</i>	
Основні фактори, що впливають на економію паливно-енергетичних ресурсів на залізничному транспорті.....	66
<i>Кураченко Л., ДЕГУТ</i>	
Основные этапы процесса ценообразования на автотранспортные услуги.....	68
<i>Легкий С. А.; Донецкая академия автомобильного транспорта</i>	
Пути развития транспортного обслуживания туризма.....	70
<i>Лиманский А., Высшая школа управления маркетингом и иностранных языков в Катовицах</i>	
Основи формування стратегії реалізації rfid-технологій у вітчизняних вантажних авіакомпаніях.....	71
<i>Литвиненко С. Л., НАУ</i>	
Оцінка економічного збитку при техногенних аваріях.....	72
<i>Лісняк В. М., Яковлев С. О., Шантала О. І., Огарь В. Б., Беляев М. М., ДНУЗТ</i>	